

การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติงานระดับวิทยา ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดขอนแก่น เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบงานระดับวิทยา ในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดขอนแก่น จำนวน 130 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ จากประชากรที่ปฏิบัติงานระดับวิทยา ในศูนย์สุขภาพชุมชนแห่งละ 1 คน ทั้งหมด 248 คน โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 25 ธันวาคม 2548 ถึงวันที่ 25 มกราคม 2549 นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม SPSS for Windows แจกแจงข้อมูลด้วยค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย (ร้อยละ 56.92) มีอายุเฉลี่ย 34.52 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.77 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 71.54) ปฏิบัติงานในตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุข (ร้อยละ 40) มีประสบการณ์ด้านระดับวิทยา 1 ปี ถึง 5 ปี (ร้อยละ 43.85) โดยมีประสบการณ์ ต่ำสุด 6 เดือน มากที่สุด 27 ปี และส่วนใหญ่เคยผ่านการฝึกอบรมด้านระดับวิทยา (ร้อยละ 76.15) ภาพรวมของความสามารถในการปฏิบัติงานระดับวิทยา อยู่ในระดับปานกลาง โดยความสามารถด้านการแจ้งข่าวการระบาดและด้านการรายงานโรคอยู่ในระดับสูง ด้านการสอบสวนและควบคุมโรค ด้านการตรวจสอบข้อมูล ด้านการใช้คอมพิวเตอร์ในงานระดับวิทยา และด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมาย อยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายมีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่นๆ ปัจจัยการสนับสนุนจากองค์กรพบว่า ด้านงบประมาณมีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่นๆ ปัจจัยแรงจูงใจพบว่า ทั้งปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุน อยู่ในระดับปานกลาง

ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ การฝึกอบรมด้านระดับวิทยา ระดับการศึกษา ประสบการณ์ด้านระดับวิทยา ปัจจัยการสนับสนุนจากองค์กร และปัจจัยแรงจูงใจมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานระดับวิทยาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.712$ $p\text{-value} < 0.001$, $r=0.245$ $p\text{-value}=0.005$, $r=0.243$ $p\text{-value}=0.005$, $r=0.604$ $p\text{-value} < 0.001$, $r=0.437$ $p\text{-value} < 0.001$ ตามลำดับ) ตัวแปรที่สามารถร่วมกันทำนายความสามารถในการปฏิบัติงานระดับวิทยา ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดขอนแก่น คือ ปัจจัยสนับสนุนจากองค์กรด้านบุคลากร การฝึกอบรมด้านระดับวิทยา ปัจจัยสนับสนุนจากองค์กรด้านวัสดุอุปกรณ์ ปัจจัยค้ำจุนด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และระดับการศึกษา โดยสามารถร่วมกันทำนายความสามารถในการปฏิบัติงานระดับวิทยา ได้ร้อยละ 72 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่เป็นปัญหาด้านบุคลากรขาดความรู้และทักษะ จำนวนบุคลากรมีน้อย การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์และงบประมาณในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอ ดังนั้น จึงควรให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขได้รับการฝึกอบรมด้านระดับวิทยา ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน การจัดสรรบุคลากรให้เพียงพอกับปริมาณงาน และควรมีการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ

This survey research aimed to study on abilities on epidemiological performance among public health personnel who work in primary care units (PCUs) in Khon Kaen province. Data was collected from 130 public health officers (sampled from a total of 248) who work in the epidemiology section in PCUs within in Khon Kaen province. Questionnaires were administered to the subjects covered within 25 December 2005 to 25 January 2006. Data analysis was carried out using SPSS for Windows to acquire percentage, means, standard deviation, Pearson Product Moment Correlation coefficient, and estimates from Multiple Linear Regression.

Results showed that most of study subjects were male (56.9%) with mean age of 34.5 years (SD = 6.77). Most were bachelor degree holders (71.5%). Forty percent held the position of technical public health officer. Among these technical public health officers. Experience in epidemiology varied from 6 months to 27 years with more than half (55.4%) having 1 to 5 years that experience. Moreover, 43.85% have received training in epidemiology. Overall abilities of epidemiological performance were at moderate level. Abilities of information dissemination and disease reporting were at high level. Investigation and disease control, information verification, computer skills, and data analysis & interpretation were at moderate level. The mean rating on data analysis and interpretation were lower compared to other aspects studied. The mean of budget were lower than the other support from organization factor. The mean of motivation factor and hygiene factor were at moderate level.

Personal factors (epidemiological training, educational level, and epidemiological experience), support from organization factors, and inspirational factors were significantly related to the abilities on epidemiological performance ($r = 0.712$; $p < 0.001$, $r = 0.245$; $p = 0.005$, $r = 0.243$; $p = 0.005$, $r = 0.604$; $p < 0.001$, $r = 0.437$; $p < 0.001$, respectively.) The variables significantly predict the abilities of epidemiological performance of health personnel in primary care units Khon Kaen province include personal and material support from organization, epidemiological training, interpersonal relationship, and educational level. These factors were able to predict 72% of the variation in the abilities in performance. Problems identified include the lack of knowledge, skill, performance, and some issues with the amount of workload.

In lieu of the results of this study, appropriate adjustments can be made to improve abilities in performance thru field and on-the-job training, proper allocation of staff responsible for a specified amount of work, and provide more logistical support to improve work productivity.